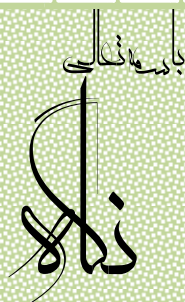

شماره : 13

نشریه اسلامی

تاریخ: 2013/4/25

الرابطة الثقافية الإسلامية العالمية

International Islamic Cultural Association

انجمن فرهنگی جهانی اسلامی

مجلس برلین دانشبرهان

(گنجینه های گمشده)

(قسمت اول)

برادر و خواهر مسلمان ! بنابر کثرت مشاغل غافل کننده بیهوده دنیوی و با کمال تأسف از مهمترین و با ارزشترین اعمالیکه دارای ثواب و اجر بی نهایت اند، تجاهل ورزیده ایم، در این خلاصه به اعمالی اشارای مختصر بعمل آمده است که اگر یک حصه وقت روزمره خود را به آن مشغول بداریم، بدون شک خوشبختی ها و سعادت های دارین ما را به آغوش خواهد کشید.

الله متعال می فرماید: [إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ

تِجَارَةً لَّن تَبُورَ لِيُؤْفِقَهُمْ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ] (کسانی که کتاب خدا (قرآن را)

می خوانند ، و نماز را پا برجای می دارند ، و از چیزهایی که بدیشان داده ایم ، پنهان و آشکار، بذل و

بخشش می نمایند ، آنان چشم امید به تجارتی دوخته اند که هرگز بی رونق نمی گردد و از میان نمی رود.

(آنان قرآن را تلاوت می کنند ، و نماز را می خوانند ، و بذل و بخشش می کنند) تا خداوند اجرشان را به

تمام و کمال بدهد ، و از فضل خود بر پاداششان بیفزاید . چرا که خدا آمرزگار و سپاسگزار است (و

بدیهایشان را می بخشاید ، و از خوبیهایشان سپاسگزاری می فرماید ، و مواهبی بدیشان عطاء می نماید

که به اندیشه و تصوّر در نمی آید .) (سوره فاطر- 29- 30

خداوند تبارک و تعالی قرآن را سهل و آسان فرمود تا اهتداء به هدایت و استصنائت به نور و استشفاء به

آیات کریمات آن از بیماریهای ظاهری و باطنی به سهولت امکان پذیر باشد.

اصحاب پیامبر علیه الصلاة والسلام اهمیت و عظمت قرآن را پی برده بودند، لذا آنرا غذای روح ساخته و با

انتهای رغبت و رهبت و با کمال همت و محبت تلاوت و قرائت می نمودند، و مثلاً اگر کسی از نزدیکی

ایشان عبور می کرد، آواز قرآن خوانی را می شنید و از تأثیر آن بدن آدمی موخیز می شد.

اصحاب رضی الله عنهم از رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) احادیث ترغیب کننده در مورد قرائت و تلاوت قرآن عظیم الشان شنیده و برای جامعه صحابه و عامه امت روایت کرده اند: [عن أبی أمامة رضی الله عنه قال: سمعت رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) يقول: اقرؤ القرآن فإنه يأتي يوم القيامة شفيعاً لأصحابه] (از ابو امامه رضی الله عنه روایت شده که گفت: از رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) شنیدم که میفرمود: قرآن را تلاوت کنید، زیرا قرآن در روز قیامت آمده و برای یارانش شفاعت می کند). رواه مسلم

و مراد از یاران قرآن اشخاصی اند که به تلاوت قرآن مشغول بوده و به اوامر و نواهی آن اهتمام می ورزند. [و عن أبی هريرة رضی الله عنه قال: قال رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): و ما اجتمع قوم فی بیت من بیوت الله يتلون كتاب الله، و يتدارسونہ بینهم، إلّا نزلت علیهم السکينة، و غشيتهم الرحمة، و حفتهم الملائكة، و ذکرهم الله فیمن عنده] (از ابو هریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: و گرد نیامد گروهی در خانه ای از خانه های خدا که می خوانند کتاب خدا را و آن را در میان شان مذاکره می کنند مگر اینکه بر آنها سکینه و آرامش نازل شده و رحمت عام شامل حال شان گشته و فرشتگان بر آنها احاطه نموده و خداوند تعالی آن ها را به فرشتگانی که در نزد اویند یاد می کنند). رواه مسلم

ای مومن ! شکوه تو عالیترین و زیباترین است، زیرا به چنان دینی وابسته ای که خیریت و فضیلت را در تعلم و تعلیم معرفی می کند، [عن عثمان بن عفان رضی الله عنه قال: قال رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): خیرکم من تعلم القرآن و علمه] (از عثمان بن عفان رضی الله عنه روایت شده که رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: بهترین شما کسیست که قرآن را آموخته و آن را برای دیگران تعلیم دهد) رواه البخاری

[و عن عائشة رضی الله عنها قالت: قال رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): الذی یقرأ القرآن و هو ماهر به مع السفرة الكرام البررة، والذی یقرأ القرآن و یتتعتع فیہ و هو علیه شاق له اجران] (از عائشه رضی الله عنها روایت شده رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: کسیکه قرآن را می خواند در حالیکه بدان مهارت دارد، همراه با فرشتگانی است که سفیر بسوی رسل علیهم السلام بوده بزرگوار و فرمانبردارند و آنکه قرآن می خواند و در خواندن آن تکلیف بر او وارد می شود و تلاوت آن بر او سخت است

برای او دو مزد است) متفق علیه

(یعنی : مزد خواندن و مزد تکلیف و مشقتی که در ادای آن تحمل می کند).

پس ای مسلم: در راستای فرهنگ قرآن باش، یا پیاموز و یا پیاموزان، در هر دو حالت الگوی بهترین هاستی.

اما بر عکس کسبیکه از خواندن قرآن اعراض نموده است، خود را در کویر جهالت می یابد، و اگر در اواخر عمر متوجه شود و بهوش آید و قرآن را به آغوش کشد و بداند که نمی داند، اشکهای ندامت خواهد ریخت، زیرا خود را مظلوم ظلم خویشتن می یابد که تیشه به ریشه خویش زده و یا مانند خانه بی در و دیوار و بی سقف می یابد که با دستان خود ویران نموده است [عن ابن عباس رضي الله عنهما قال: قال رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): إن الذی لیس فی جوفه شیء من القرآن کالبیت الخرب] (از ابن عباس رضی الله عنهما روایت است که رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: همانا آنکه در دلش چیزی از قرآن نیست (یعنی چیزی از آن را حفظ ندارد) مانند خانه ای ویران است). رواه الترمذی [و عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه أن النبی (صلى الله عليه وآله وسلم) قال: إن الله يرفع بهذا الكتاب أقواماً و يضع به آخرين] (از عمر بن خطاب رضی الله عنه روایت است که پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: خداوند به وسیله این کتاب (قرآن) اقوامی را بالا می برد و بلند مرتبه می گرداند (آنانیکه بدان ایمان آورده و عمل می کنند) و عده دیگر را بدان پست می کند (کسانیکه بدان ایمان ندارند و یا به آن عمل نمی کنند) رواه مسلم

چون در عصر حاضر گناهان زیادی (بنابر عوامل بی شماری) بنی آدم را آماج قرار داده است لذا انسان امروز بیش از هر زمانی به مغفرت و اجر الهی نیاز دارد که با تلاوت قرآن کریم این آرزو تحقق پذیر است. [عن ابن مسعود رضي الله عنه قال: قال رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): من قرأ حرفاً من كتاب الله فله حسنة، والحسنة بعشر أمثالها، لا أقول الم حرف، و لكن : الف حرف و لام حرف و میم حرف] (از ابن مسعود رضی الله عنه روایت است که رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: کسبیکه یک حرف از کتاب خدا را بخواند او را حسنه است و حسنه به ده برابر آن، نمی گویم که الم یک حرف است، بلکه الف یک حرف است و لام یک حرف است و میم یک حرف است) رواه الترمذی

ای برادر ! به آئینه و نقشه قرآن نگاه کن، جایگاه و جغرافیای خودت را می یابی و حتی می توانی انتخاب

نمایی، و چه زیبا عالمی دارد جهان ایمان که در گوشه دنیا قرار داری و انتهای آخرت را با چشمان آرزو

مشاهده می نمایم. [عن عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله عنهما عن النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) قال: يقال لصاحب القرآن: اقرأ وارتق ورتل كما كنت ترتل في الدنيا، فإن منزلتك عند آخر آيةٍ تقرؤها] (از عبد الله بن عمرو بن عاص رضی الله عنهما روایت شده که پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: برای صاحب قرآن گفته می شود بخوان و به پله های بهشت بالا برو و تلاوت کن چنانکه در دنیا تلاوت می کردی، زیرا مقام تو در نزد آخرین آیه ای است که آن را می خوانی) رواه أبو داود و الترمذی زندگی امید و آرزوست، و امید و آرزو آدرس سعادت ها و خوشبختی هاست و این سعادت ها و خوشبختی ها زمانی به تحقق پذیرفتن نزدیک است که عمل و تحرک موجود باشد، و تحرک و جهش محمود و مطلوب تا از آن زمان در اهتزاز خواهد بود که مقرون به یقین و بر مبنای ایمان باشد و دروس ایمانی و بازیابی گنجینه های گمشده ذکر شده را تعلیم دهد.

(قسمت دوم)

[إن الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنكر] (همانا نماز از هر کار زشت و ناشایسته باز میدارد) سورة العنكبوت- 45
برادر ارجمند: کسیکه نماز را اداء بلکه واقعاً (اقامت) نماید قلب و عقل و جوارح وی از لوث فواحش و مفساد مطهر می گردد و پاکی جستن از منکرات، اقتضای طبیعی هر انسان سلیم می باشد زیرا **بجز طهارت هیچ قدرتی بر اقلیم وجدان سیطره ندارد**، البته اخلاص و طهارت قلب و عدم التفات به غیر الله هنگام عبادت، و مراعات نمودن اوقات نماز و در مساجد و با جماعت ادا کردن و رعایت ارکان آن مانند قیام و رکوع و سجود با سکون و اطمینان، و اعتدال و خشوع و نرمی قلب در این خصوص نقش بارز دارد. پیامبر اسلام علیه الصلاة والسلام فرمود: [صلوا كما رأيتموني أصلي] (نماز بخوانید چنانکه مرا دیدید نماز می خوانم) متفق علیه

و رسول خدا که پیشوا و الگوی انسانیت اند هرگز نمازهای پنجگانه جماعت را ترک ننموده اند، زیرا نماز از جمله محبوب ترین اعمال نزد الله متعال به شمار می رود. و همینکه مسلمان نماز را با شروط و ارکان و آداب آن ادا می کند گناهان صغیره وی بخشیده شده (البته برای گناهان کبیره توبه واجب است) و فضایل و فواید بی شماری شامل حالش می گردد، این مطالب مهم را پیامبر اسلام علیه الصلاة والسلام به شیوه ترغیب و اسلوب گفتمان و با ارایه نمودن مثال جهت تقریب معانی بیان میدارند: [عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) يقول: أرايتم لو أن نهرًا بباب أحدكم يغتسل

منه كل يوم خمس مرات، هل يبقی من درنه شیء ؟ قالوا : لا یبقی من درنه شیء، قال: فذلك مثل الصلوات الخمس، یحوالله بهن الخطایا] (از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که گفت: از رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) شنیدم که فرمود: خبر دهید که هر گاه به دروازه یکی از شما جویی باشد و وی روزانه پنج بار در آن غسل کند آیا از چرکهایش چیزی می ماند؟ گفتند: از چرکهایش چیزی نمی ماند. فرمود: پس این، مثل و صفت نمازهای پنج وقت است که خداوند بوسیله آن گناهان را محو می نماید.) متفق علیه

[و عن جابر رضی الله عنه قال: قال رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): مثل الصلوات الخمس كمثل نهر جار غمر علی باب احدكم یغتسل منه كل يوم خمس مرات] (از جابر رضی الله عنه روایت است که رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: مثل نمازهای پنجگانه مانند جوی پر آبی است که بر دروازه خانه یکی از شما جاری باشد و او روزانه در آن پنج بار غسل نماید) رواه مسلم پس شخص مسلمان راست تا توجه بی نهایت در ادای نمازهای مفروضه داشته و تحسین وضو و خشوع و اطمینان در ارکان نماز مانند رکوع و سجود و غیره را رعایت نماید تا بالاخره عبادتش بدرگاه باری تعالی مقبول شده باعث کفاره گناهان وی گردد. [عن عثمان بن عفان رضی الله عنه قال: سمعت رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) یقول: ما من امرئ مسلم تحضره صلاة مكتوبة فیحسن وضوءها و خشوعها و رکوعها، إلا كانت كفارة لما قبلها من الذنوب مالم تؤت کبيرة، و ذلك الدهر كله] (از عثمان بن عفان رضی الله عنه روایت شده که گفت: از رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) شنیدم که می فرمود: هیچ مسلمانی نیست که هنگام نماز فریضه اش برسد و او نیکو وضوء نموده و خشوع و رکوعش را به وجهی نیکو بجای آورد مگر اینکه کفاره است برای گناهان پیش از آن تا زمانی که گناه کبیره انجام نشده باشد و این امر در تمام وقت جاری است) رواه مسلم

و ای برادر وقتیکه شکنجه روزگار طاقتت را طاق کرد، سجد نما، زیرا فاصله میان مشکل و حل آن به اندازه فاصله جبین تا زمین است.

و محض رفتن به سوی مسجد برای عبادت مخصوصاً نمازهای خفتن و فجر دارای اجر بی نهایت است و برای کسیکه بر این عمل مفید مداومت دارد مژده (نور نام) بر صراط روز قیامت داده شده است [عن بریده رضی الله عنه عن النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) قال: بشر و المشائین فی الظلم إلى المساجد

بالنور التام يوم القيامة] (از بریده رضی الله عنه روایت است که پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: آنانی را که در تاریکی ها به مساجد میروند به نور کاملی در روز قیامت مزده دهید) رواه ابو داود و الترمذی و چون مسلمان روانه مسجد شود تا فريضة الهی را که عبارت از (عبادت) است اداء نماید، مورد اکرام باری تعالی در بهشت واقع می شود زیرا او تعالی اکرم الأکرمین می باشد و هرگز اجر و پاداش محسنین را ضایع نمی کند [عن أبي هريرة رضي الله عنه أن النبي (صلی الله علیه و آله و سلم) قال: من غدا إلى المسجد أو راح، أعد الله له في الجنة نزلاً كلما غدا أو راح] (از ابو هریره رضی الله عنه روایت است که: پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: کسی که اول روز یا اول شب بسوی مسجد رود، در هر صبح و یا هر شامی که می رود خداوند برایش در بهشت مهمانسرای آماده می سازد) متفق علیه چون خداوند متعال دارای فضل و عطای کریم و واسع می باشد در مقابل گامها و قدم های نمازگزار بسوی مسجد هم کفاره معاصی صغیره صورت می پذیرد و همچنان درجه انسان در جنت بلند می شود، اما گناهان کبیره و حقوق الناس احتیاج به توبه با شروط معروفه آن دارد. [عن أبي هريرة رضي الله عنه أن النبي (صلی الله علیه و آله و سلم) قال: من تطهر في بيته، ثم مضى إلى بيت من بيوت الله، ليقضي فريضة من فرائض الله، كانت خطواته أحداها تحط خطيئة، والأخرى ترفع درجة] (از ابو هریره رضی الله عنه روایت شده که پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: کسیکه در خانه خود طهارت نموده و سپس به خانه ای از خانه های خدا (مسجد) برود تا فرضی از فرائض خدا را ادا کند، هر یکی از گامهایش گناهی را کم نموده و گام دیگر مرتبه او را بلند می برد) رواه مسلم

کثرت تعلق به مساجد و پابندی و ملازمت جماعت و شرکت در حلقات وعظ و ارشاد و اعتکاف و بیانگر عقیده و ایمان شخص مسلمان می باشد، و **راه مسجد، راه و جهت بینش و دید انسان را تعیین می نماید.**

[عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه عن النبي (صلی الله علیه و آله و سلم) قال: إذا رأيتم الرجل يعتاد المساجد فاشهدوا له بالإيمان، قال الله عزوجل : إنما يعمر مساجد الله من آمن بالله واليوم الآخر.]

الآیه (از ابو سعید الخدری رضی الله عنه روایت است که پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: چون شخصی را دیدید که به مسجد پیوسته می آید به ایمان داشتن او گواهی دهید ، خدای عزوجل فرمود:

إنما يعمر مساجد الله من آمن بالله واليوم الآخر - همانا آباد میکند مساجد خدا را آنکه به خدا و روز رستاخیز ایمان آورده است.) رواه الترمذی

انتظار نماز بهترین الهام بخش وجدان و ضمیر شخص خداپرست می باشد، و فضیلت و ثواب انتظار کشیدن برای ادای نماز جماعت در مسجد (در صورتیکه غرض دنیوی دیگری نباشد) حکم فضیلت و ثواب نماز خواندن را دارد.

[عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) قال: لا يزال أحدكم في صلاة ما دامت الصلاة تحبسه، لا يمنعه أن ينقلب إلى أهله إلا الصلاة] (از ابو هريره رضي الله عنه روايت است كه رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) فرمود: همیشه است یکی از شما در نماز، مادامیکه نماز مانع وی شود و هیچ چیزی جز نماز مانع برگشت وی به خانواده اش نگردد.) متفق عليه نماز با جماعت، طوریکه از نامش پیداست فوائد فردی و اجتماعی بی شماری را در بر دارد که از آن جمله ترک انزوا نمودن و به سراغ جامعه رفتن را می توان نام برد، زیرا **شرکت در جماعت در حقیقت هجرت کردن از مفهوم (من) به سوی مفهوم (ما) می باشد.**

لذا مکتب نجات بخش اسلام در روایت ذیل شخص نابینا را از عزلت گزینی باز داشته در متن جامعه فرا می خواند: [عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: أتى النبي (صلى الله عليه وآله وسلم) رجل أعمى، فقال: يا رسول الله، ليس لي قائد يقودني إلى المسجد، فسأل رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) أن يرخص له فيصلي في بيته، فرخص له، فلما ولى دعاه فقال له: هل تسمع النداء بالصلاة؟ قال نعم، قال فأجب] (از ابو هريره رضي الله عنه روايت است كه گفت: مردی نابینا خدمت پیامبر (صلى الله عليه وآله وسلم) آمده و گفت: من راهنمایی ندارم كه مرا به مسجد آرد و از رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) خواست تا به وی اجازه دهد كه در خانه اش نماز گزارد، آن حضرت (صلى الله عليه وآله وسلم) به وی رخصت داد و چون وی روگرداند او را خواسته و به وی فرمود: آیا اذان را می شنوی؟ گفت: بلی، فرمود: پس اجابت كن) رواه مسلم

[و عن ابن عمر رضي الله عنهما أن رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) قال: صلاة الجماعة أفضل من صلاة الفذ بسبع و عشرين درجة] (از ابن عمر رضي الله عنهما روايت است كه رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم)

آله و سلم) فرمود: ثواب نماز جماعت بر نماز تنهایی بیست و هفت برابر است) متفق علیه
هیچ عاقلی از چنین گنجینه های پر بها بی نیاز نیست.

(قسمت سوم)

از جمله گنجینه های پربها یکی هم اهمیت داشتن عبادت در ایام و اوقات خاص منجمله روز جمعه می باشد، که باید اینگونه فرصت های مهم طلایی را غنیمت شمرده در صدد استفاده از ثواب ها و فضائل آن شویم الله متعال می فرماید: [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ] (ای مؤمنان! هنگامی که روز آدینه برای نماز جمعه اذان گفته شد، به سوی ذکر و عبادت خدا بشتابید و داد و ستد را رها سازید. این (چیزی که بدان دستور داده می شود) برای شما بهتر و سودمندتر است اگر متوجه باشید. آنگاه که نماز خوانده شد، در زمین پراکنده گردید و به دنبال رزق و روزی خدا بروید و خدای را (با دل و زبان) بسیار یاد کنید، تا این که رستگار شوید.)
سوره جمعه- 9- 10

مراد از (ذکر الله) عبارت از خطبه و نماز جمعه است، پس باید در وقت خطبه به مسجد حضور یافته و با کمال اخلاص گوش فرا داد، که در آن هنگام هر گونه عقد و داد و ستد حرام بوده و سایر اعمال متوقف می گردد، شرکت در خطبات تجدید تعهد آگاهانه مسئولیت پذیری و مبارزه است و فهم تعالیم خطبه ها به عقیده مسلمان معنی و آگاهی می بخشد و ایمان آگاهانه عظیم ترین نیرو برای مواجهه فلسفه ها و قضایای فکری به شمار می رود و هیچ تجمع و کنفرانس در جهان، مانند حضور در خطبه های جمعه ها، اخلاص و فضیلت ماورایی ندارد.

همچنان پس از انقضای نماز و قتیکه کار و عمل را مجدداً آغاز می کند، در اثنای بیع و شراء و شغل هم ترغیب به ذکر و اکتار آن شده است، که یکی از فوائد آن قضای حوائج بر وفق طرق مشروع می باشد. روز جمعه نسبت به سایر ایام فضیلت دارد، زیرا این روز شاهد حوادث و واقعات بزرگی بوده است، آفرینش آدم علیه السلام پدر مخلوق مفضل بر جمیع آفریدگان در همین روز صورت پذیرفت و تکریم وی به دخول جنت هم در روز جمعه واقع شد و همچنان فرود آمدن وی به زمین به عنوان خلیفه خدا هم در همین روز خجسته بود، [عن ابی هريرة رضى الله عنه، قال: قال رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم):

خير يوم طلعت عليه الشمس يوم الجمعة فيه خلق آدم وفيه أُدخل الجنة وفيه أُخرج منها [(از ابو هريره رضى الله عنه روايت است كه رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) فرمود: بهترين روزى كه آفتاب بر آن طلوع نموده روز جمعه است، در آن آدم آفريده شده و در آن او را به بهشت وارد نمودند و در آن از آن بيرون شد.) رواه مسلم

در حديث شريف ذيل فضيلت نمازهاى پنجگانه و نماز جمعه و روزه رمضان ذكر شده است، و اينكه سبب محو و غفران گناهان اند، البته از گناهيكه وعيد عذاب و نهى شديد شده است، اجتناب شود و در صورت ارتكاب، توبه به عمل آيد.

[عن ابى هريره رضى الله عنه عن النبى (صلى الله عليه وآله وسلم) قال: الصلوات الخمس والجمعة الى الجمعة و رمضان الى رمضان مكفرات ما بينهن إذا اجتنبت الكبائر] (از ابو هريره رضى الله عنه روايت شده كه پيامبر (صلى الله عليه وآله وسلم) فرمود: نمازهاى پنجگانه و جمعه تا جمعه و رمضان تا رمضان محو كننده گناهانى اند كه در بين آن ها بوقوع پيوسته، ماداميكه از گناهان كبيره دورى جسته شود) رواه مسلم

[و عن ابى هريره رضى الله عنه، أن رسول (صلى الله عليه وآله وسلم) قال: من اغتسل يوم الجمعة غسل الجنابة، ثم راح فى الساعة الأولى، فكأنما قرب بدنة، و من راح فى الساعة الثانية، فكأنما قرب بقرة، و من راح فى الساعة الثالثة، فكأنما قرب كبشاً أقرن و من راح فى الساعة الرابعة، فكأنما قرب دجاجة، و من راح فى الساعة الخامسة، فكأنما قرب بيضة، فإذا خرج الإمام، حضرت الملائكة يستمعون الذكر] (و از ابو هريره رضى الله عنه روايت است كه رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) فرمود: آنكه در روز جمعه مانند غسل جنابت غسل نمايد و سپس در ساعت اولى برود مثل آنست كه شترى را صدقه كرده باشد و آنكه در ساعت دوم برود مانند آنست كه گاوى را صدقه كرده باشد و آنكه در ساعت سوم برود مثل آنست كه گوسفند شاختارى را صدقه كرده است و آنكه در ساعت چهارم برود مثل آنست كه مرغى را صدقه كرده باشد و آنكه در ساعت پنجم برود مثل آنست كه تخم مرغى را صدقه كرده باشد و چون امام به منبر برآيد فرشتگان براى شنيدن خطبه حاضر مى شوند) متفق عليه

نكته قابل عنايت و توجه اين است كه سعى ورزيده شود تا نمازهاى فرض در مسجد و با جماعت ادا گردد، ولى نمازهاى نفل در خانه مستحب است و **عبادت در منزل و مسكن، شعور مراقبت الهى را كه راز فلاح و**

نجاح است به ذهن و قلب آدمی الهام می بخشد. و مداومت نوافل در خانه بعید از ریا بوده سبب خیر و برکت در منزل و خانواده می گردد [عن جابر رضی الله عنه ، قال: قال رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) : إذا قضی أحدکم صلاته فی مسجده فلیجعل لبیتة نصیباً من صلاته، فإن الله جاعل فی بیتة من صلاته خیراً] (از جابر رضی الله عنه روایت شده که رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: هر گاه یکی از شما نمازش را در مسجد اداء نمود باید برای خانه اش از نمازش بهره ای بگرداند، زیرا خدای تعالی بواسطه نمازش در خانه اش خیر و برکت می نهد) رواه مسلم

و استحباب محافظت بر نوافل چه (رواتب) و چه غیر آن در احادیث مختلف بیان شده است.

[عن ام المومنین ام حبیبة رملة بنت ابی سفیان رضی الله عنهما ، قالت: سمعت رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) ، یقول: ما من عبد مسلم یصلی لله تعالی کل یوم ثنتی عشرة رکعة تطوعاً غیر الفریضة، إلا بنی الله له بیتاً فی الجنة، أو : إلا بنی له بیت فی الجنة] (از ام المومنین ام حبیبة رمله بنت ابی سفیان رضی الله عنهما، روایت شده که گفت: از رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) شنیدم که می فرمود: هیچ بنده مسلمانی نیست که روزانه دوازده رکعت نافله غیر از فریضه برای خدای تعالی بگذارد مگر اینکه خداوند برایش در بهشت خانه ای می سازد یا فرمود: مگر اینکه برایش در بهشت خانه ای ساخته می شود) رواه مسلم

چون شخص مسلمان با نفس مجاهده نموده از هوی و هوس دوری گزیند مستحق مقام والای رفاقت با رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) در بهشت می گردد، در حدیث شریف زیر، حرص اصحاب رضی الله عنهم را به همراهی و رفاقت پیامبر خدا در جنت توجه فرمائید:

[عن أبی فراس ربیعة بن کعب الأسلمی خادم رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) و من أهل الصفة رضی الله عنه قال: كنت أبیت مع رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) فأتیته بوضوئه ، و حاجته فقال: سلنی، فقلت: اسألك مرا فقتك فی الجنة، فقال: أو غیر ذلك ؟ قلت هو ذاك، قال: فأعنی علی نفسك بكثر السجود] (از ابو فراس ربیعة بن کعب اسلمی رضی الله عنه، خادم رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) که از اصحاب صفه بود، روایت است که گفت: من شبها را با پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) می گذراندم، آب وضو برایشان مهیا میکردم و نیازهایشان را بر طرف می ساختم، به من گفتند: از من چیزی بخواه، گفتم: می خواهم که همراهت در بهشت باشم، فرمودند: آیا غیر از این هم درخواستی

داری ؟ گفتم: همانست که گفتم، فرمود: هان! مرا با کثرت سجود بر خوشتن یاری ده. (یعنی بسیار

نمازگزار تا من بتوانم در بهشت ترا به همنشینی خود برگزینم). رواه مسلم

علاوه از فرائض، قیام اللیل بر رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) واجب و بر امت نفل (مرغّب فیه)

می باشد، الله تبارک و تعالی می فرماید: [وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا

مَحْمُودًا] (در پاسی از شب از خواب برخیز و در آن نماز تهجد بخوان ، این يك فریضه اضافی (و افزون بر

نمازهای پنجگانه) برای تو است . باشد که (در پرتو این عمل) خداوند تو را به مقام ستوده‌ای (و مکان

برجسته‌ای در دنیا و آخرت که موجب ستایش همگان باشد) برساند (و مقام شفاعت کبری را به تو

ارمغان دارد.)) سورة الإسراء- 79

و در سورة سجده پس از آنکه خداوند عزوجل، خوف و خشیت و خشوع و خضوع اهل ایمان را بیان میدارد

چنین می فرماید: [تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ]

(پهلوهایشان از بسترها به دور می‌شود (و خواب شیرین را ترك گفته و به عبادت پروردگارشان می‌پردازند

(و) پروردگار خود را با بیم و امید به فریاد می‌خوانند ، و از چیزهایی که بدیشان داده‌ایم می‌بخشند .)
سورة السجده- 16

یعنی جهت اداى نماز تهجد ترك خواب گران نموده و از عقاب می هراسند و تمنای ثواب دارند.

و در سورة ذاریات چنین می فرماید: [كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ] (آنان

اندکی از شب می‌خفتند . و در سحرگاهان درخواست آمرزش می‌کردند .) سورة الذاریات- 17- 18

یعنی پرهیزگاران قسمت بیشتر شب را در عبادت سپری می نمودند و در آخر شب نزدیک بامداد از خداوند

آمرزش تقصیرات خویش را می خواستند، کثرت عبادت و اطاعت آنها را مغرور نمی ساخت بلکه به تناسب

ترقی بندگی ایشان در خوف و خشیت آنها می افزود.

[عن عائشة رضی الله عنها قالت: كان النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) یقوم من اللیل حتی تتفطر

قدماه، فقلت له : لم تصنع هذا، یا رسول الله، و قد غُفِرَ لَكَ ما تقدم من ذنبك و ما تأخر ؟ قال: أفلا أكون

عبداً شکوراً] (از عایشه رضی الله عنها روایت شده که گفت: پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) به اندازه

ای شب زنده داری می کرد و نماز شب می گزارد که پاهای شان ورم می نمود، به ایشان گفتم: یا

رسول الله چرا این کار را می کنید! در حالیکه گناه گذشته و آینده شما بخشیده شده است ؟ فرمود: آیا

بنده شکرگزاری نباشم ؟] متفق علیه

(شکور) صیغه مبالغه از (شکر) بوده و عبارت از اعتراف به نعمت و بذل جهد و مساعی برای ادای حق آن می باشد، پس هر مسلمان و مؤمن راست تا به تأسی از پیامبر اسلام که الگوی عبادت و اطاعت بودند، شکر رب را به معنای کلمه اداء نموده، و به شب خیزی و شب زنده داری که راز مجاهدت نفس و ترک لذات در آن نهفته است، مداومت نماید.

[عن عبدالله بن سلام، رضی الله عنه أن النبی (صلی الله علیه و آله وسلم) قال: ایها الناس أفتشوا السلام ، و أطعموا الطعام ، و صلوا باللیل والناس نیام ، تدخلوا الجنة بسلام] (از عبدالله بن سلام رضی الله عنه روایت است که رسول الله (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمود: ای مردم سلام را در بین خود رواج کنید و به مردم طعام دهید، و وقتی که مردم خواب باشند، در شب نماز بگذارید، به سلامت به جنت داخل می شوید.) رواه الترمذی

با فضیلت ترین نوافل نمازهای شب هنگام است، زیرا در دل شب سکون و خشوع حاصل شده و عبادت دور از ریا می باشد، واقعاً **سکوت گویا و ظلمت گسترده شب الهام های ملکوتی دارد.**

[عن أبی هريرة رضی الله عنه قال: قال رسول الله (صلی الله علیه و آله وسلم) أفضل الصیام بعد رمضان شهر الله المحرم ، و أفضل الصلاة بعد الفریضة صلاة اللیل] (از ابو هریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمود: بعد از روزه رمضان بهترین روزه ها روزه ماه محرم خداوندی است و بهترین نمازها بعد از نماز فرض، نماز شبانه است.) رواه مسلم

ای برادر و ای خوهر ! بیائید بازیابی همچو **گنجینه های گمشده** را سرمشق و دستور کار زندگانی قرار دهیم.

(و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین)